

UNIDADE 12. ACTIVIDADES DE AUTOAVALIACIÓN.

Πράξις 1:

1. Traduce as seguintes oracións e sinala que tipo de oración é cada unha:

- a) Εἰ μὲν θεοῦ υἱὸς ἦν Ἀσκληπιός, οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ υἱός
- b) Εἰ οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν.
- c) Τοιοῦτος εἶμι οἷος ἦν.
- d) Εἰ τοῦτο ποιήσῃς, πάντες ἐπαινοῖεν ἂν σοι.
- e) Ἔλεγον ὥσπερ ἂν εἰ ἦσαν σοφώτατοι.
- f) Εἰ μὴ κατέχεις γλῶσσαν, ἔσται σοι κακά

Πράξις 2:

TEXTO 1

A CIENCIA, FILLA DO RECORDO E DA EXPERIENCIA

No seguinte texto Aristóteles fai unha reflexión sobre como a experiencia proporciona aos homes o coñecemento, a diferenza dos animais, que carecen dela.

Τὰ ζῶα ἄλλα ταῖς φαντασίαις ζῇ καὶ ταῖς μνήμαις, ἐμπειρίας δὲ μετέχει μικρόν· τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ τέχνη καὶ λογισμοῖς· γίνεταί δ' ἐκ τῆς μνήμης ἐμπειρία τοῖς ἀνθρώποις· αἱ γὰρ πολλαὶ μνήμαι τοῦ αὐτοῦ πράγματος μιᾶς ἐμπειρίας δύναμιν ἀποτελοῦσιν. Καὶ δοκεῖ σχεδὸν ἐπιστήμη καὶ τέχνη ὅμοιον εἶναι καὶ ἐμπειρία, ἀποβαίνει δ' ἐπιστήμη καὶ τέχνη διὰ τῆς ἐμπειρίας τοῖς ἀνθρώποις.

Aristóteles, *Metafísica* 980b.

- 1. Analiza morfoloxicamente e sinala a función sintáctica de: ζῶα, ἐμπειρίας e μικρόν.
- 2. Analiza sintacticamente a frase τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ τέχνη καὶ λογισμοῖς.
- 3. Define o significado de palabras galegas/castelás procedentes das gregas: ζῶα, ἐμπειρίας, πράγματος, ἐπιστήμη.

TEXTO 2

A TEORÍA HELIOCÉNTRICA DE ARISTARCO

A principios do século III a.C., é dicir, uns 1800 anos antes que Copérnico, Aristarco estableceu a teoría heliocéntrica do universo e a dobre rotación da terra, o que indica que non sempre as ideas do home, ao contrario que os seus avances técnicos, seguen unha constante progresión.

Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος ὑποτίθεται μὲν τὸν ἥλιον μένειν ἀκίνητον, τὴν δὲ γῆν περιφέρεισθαι περὶ τὸν ἥλιον κατὰ κύκλου περιφέρειαν, ὅς ἐστιν ἐν μέσῳ τῷ δρόμῳ κείμενος.

Arquímedes, *Areario* 1.1s.

- 1. Análise sintáctica do texto.
- 2. Busca no texto palabras relacionadas etimoloxicamente con: heliocentrismo, cinética, dromedario, ciclón e explica o seu significado, baseándote na palabra grega correspondente.
- 3. Traduce o texto.

SOLUCIONARIO

Πράξις 1:

1 Traduce as seguintes oracións e sinala que tipo de oración é cada unha:

- a) Εἰ μὲν θεοῦ υἱὸς ἦν Ἀσκληπιός, οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ υἱός
- b) Εἰ οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν.
- c) Τοιοῦτος εἶμι οἷος ἦν.
- d) Εἰ τοῦτο ποιήσῃς, πάντες ἐπαινοῖεν ἂν σοι.
- e) Ἔλεγον ὥσπερ ἂν εἰ ἦσαν σοφώτατοι.
- f) Εἰ μὴ κατέχεις γλῶσσαν, ἔσται σοι κακά

a) Se Asclepio era fillo dun deus, non era cobizoso. Se era cobizoso, non era fillo dun deus.

Condición real.

b) Se fose así, non habería esperanza. **Condición irreal de presente.**

c) Son como era. **Comparativa.**

d) Se fixeses iso, todos te gabarían. **Condición potencial.**

e) Falaban coma se fosen os máis sabios. **Comparativa-condición.**

f) Se non contés a lingua, será malo para ti. **Condición real**

Πράξις 2:

TEXTO 1

A CIENCIA, FILLA DO RECORDO E DA EXPERIENCIA

No seguinte texto Aristóteles fai unha reflexión sobre como a experiencia proporciona aos homes o coñecemento, a diferenza dos animais, que carecen dela.

Τὰ ζῶα ἄλλα ταῖς φαντασίαις ζῆ καὶ ταῖς μνήμαις, ἐμπειρίας δὲ μετέχει μικρόν· τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ τέχνη καὶ λογισμοῖς. γίγνεται δ' ἐκ τῆς μνήμης ἐμπειρία τοῖς ἀνθρώποις· αἱ γὰρ πολλαὶ μνῆμαι τοῦ αὐτοῦ πράγματος μιᾶς ἐμπειρίας δύναμιν ἀποτελοῦσιν. Καὶ δοκεῖ σχεδόν ἐπιστήμη καὶ τέχνη ὅμοιον εἶναι καὶ ἐμπειρία, ἀποβαίνει δ' ἐπιστήμη καὶ τέχνη διὰ τῆς ἐμπειρίας τοῖς ἀνθρώποις.

Aristóteles, *Metafísica* 980b.

1. Analiza morfoloxicamente e sinala a función sintáctica de: ζῶα, ἐμπειρίας e μικρόν.

ζῶα é nominativo plural neutro e é o suxeito de ζῆ, que está en singular porque o suxeito é un neutro plural.

ἐμπειρίας é xenitivo singular de ἐμπειρία e é o réxime (suplemento) de μετέχει.

μικρόν é o acusativo neutro singular do adxectivo μικρός, -ή, -όν aquí con valor adverbial, "pouco".

2. Analiza sintácticamente a frase τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ τέχνη καὶ λογισμοῖς.

τὸ γένος é o suxeito do sobreentendido ζῆ da oración anterior. τῶν ἀνθρώπων é complemento de γένος.

τέχνη καὶ λογισμοῖς son complementos circunstanciais de instrumento ou medio de ζῆ

3. Define o significado de palabras galegas/castelás procedentes das gregas: ζῷα, ἐμπειρίας, πράγματος, ἐπιστήμη.

ζῷα: *protozoo*. Literalmente, o primeiro animal. O ser vivo máis elemental, dunha soa célula, ou varias iguais sen chegar a formar tecidos, e o medio da cal é a auga ou lugares húmidos.

ἐμπειρίας: *empirismo*. Teoría filosófica que sostén que a experiencia é a única fonte de coñecemento

πράγματος: *pragmatismo*. Pensamento baseado principalmente na utilidade e valor práctico das cousas

ἐπιστήμη: *epistemoloxía*. Doutrina dos fundamentos e métodos do coñecemento científico.

4. Traduce o texto.

Os demais animais viven con imaxes e recordos, pero participan pouco da experiencia, mentres que o xénero humano vive coa técnica e o razoamento. Do recordo nace para os homes a experiencia, porque moitos recordos dun mesmo asunto culminan nunha experiencia. En certo modo a experiencia parece ser igual á ciencia e á arte, pero a ciencia e a arte chegan aos homes a través da experiencia

TEXTO 2

A TEORÍA HELIOCÉNTRICA DE ARISTARCO

A principios do século III a.C., é dicir, uns 1800 anos antes que Copérnico, Aristarco estableceu a teoría heliocéntrica do universo e a dobre rotación da terra, o que indica que non sempre as ideas do home, ao contrario que os seus avances técnicos, seguen unha constante progresión.

Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος ὑποτίθεται μὲν τὸν ἥλιον μένειν ἀκίνητον, τὴν δὲ γῆν περιφέρεισθαι περὶ τὸν ἥλιον κατὰ κύκλου περιφέρειαν, ὅς ἐστιν ἐν μέσῳ τῷ δρόμῳ κείμενος.

Arquímedes, *Areario* 1.1s.

1. Análise sintáctica do texto.

2. Busca no texto palabras relacionadas etimoloxicamente con: heliocentrismo, cinética, dromedario, ciclón e explica o seu significado, baseándote na palabra grega correspondente.

3. Traduce o texto.

1. Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος ὑποτίθεται μὲν τὸν ἥλιον μένειν ἀκίνητον, τὴν δὲ γῆν
Sx V Sx.inf V.inf Pred. Sx.

περιφέρεισθαι περὶ τὸν ἥλιον κατὰ κύκλου περιφέρειαν, ὅς ἐστιν
V.inf CC C> CN <C Sx V

ἐν μέσῳ τῷ δρόμῳ κείμενος.
CC part.conc. co sux.

Oración principal, o verbo da cal é ὑποτίθεται, do que dependen dúas oracións, a de μένειν e a de περιφέρεισθαι, ambas as dúas en función de complemento directo de ὑποτίθεται. A oración de περιφέρεισθαι, pola súa banda, leva unha oración de relativo, cuxo antecedente é τὸν ἥλιον.

2. **Heliocentrismo**, teoría que considera o Sol como centro do universo. Composto híbrido, relacionado con ἥλιον *sol* e o latín *centrum*.

Cinética, parte da física que estuda o movemento. Relacionado con ἀκίνητον *inmóbil*, que está composto do prefixo privativo ἀ-, *sen*, *carente de*, e κίνητος *móbil*.

Dromedario, mamífero semellante ao camelo, do que se diferencia por ter unha soa xiba e polo seu maior tamaño, e as súas patas longas e finas convérteno nun excelente corredor polas áreas do deserto. Relacionado con δρόμω *carreira*.

Ciclón, vento forte producido polo xiro do aire ao redor dunha zona de baixas presións. Relacionado con κύκλου *círculo*.

3. *Aristarco de Samos supoñía, en efecto que o Sol está inmóbil e que a Terra dá voltas arredor do Sol seguindo a redondez dun círculo, e que o Sol ocupa o centro desta traxectoria.*